¢בקרבו נסכים במדבר פליגי או רבינא אמר

בלמדין ניסוך המים מניסוך היין פליגי ת"ר

"המנסך שלשה לוגין יין בחוץ חייב ר' אלעזר

בר"ש אומר והוא שקדשן בכלי מאי בינייהו

אמר רב אדא בר בּוֹ רבׁ יצֹחק יּבירוצי מידות

איכא בינייהו רבא בריה דרבה וו אמר קרבו

נסכים בבמהיו איכא בינייהו ובפלוגתא דהני

תנאי דתניא הו במת יחיד אינה צריכה נסכים

דברי רבי וחכ"א מעונה נסכים והני תנאי כהני

תנאידתניאיכי תבאו להמעינה נסכים בבמה

גדולה הכתוב מדבר אתה אומר בבמה גדולה

או אינום אפי' בבמה קמנה כשהוא אומר יאל

ארץ מושבותיכם וגו'ו אשר אני נותן לכם

הריח בבמה הנוהגת לכולכם הכתוב מדבר

דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר כי תבאו

להמעינה נסכים בבמה קמנה הכתוב מדבר

אתה אומר לבמה קטנה או אינו אלא לבמה

גדולה כשהוא אומר אל ארץ מושבותיכם

הרי ח בבמה הנוהגת בכל מושבות הכתוב

מדבר כשתמצא לומר לדברי רבי ישמעאל

לא ? קרבו נסכים במדבר ולדברי ר"ע קרבו

נסכים במדבר: רבי נחמיה אומר שירי הדם

שהקריבן בחוץ חייב: א"ר יוחנן [תנא] רבי

נחמיה סכדברי האומר שיריים מעכבין

מיתיבי רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן

בחוץ חייב אמר לו ר"ע והלא שירי הדם

שירי מצוה הם אמר לו איברין ופדרין יוכיחו

שהן שירי מצוה והמקריבן בחוץ חייב אמר

לו לא אם אמרת באיברים ופדרים שהן

תחלת עבודה תאמר בשירי הדם יו שאינן

תחלת עבודה ואם איתא לימא ליה הני נמי

מעכבי תיובתא והשתא דאמר רב אדא

בר אהבה מחלוקת בשיריים הפנימיים

אבל בשיריים החיצונים ידברי הכל לא

קיא.

ל אב מיי פרק יט מהלכות מעה"ק הלכה ג ד: נא גדה מיי שם פי"ח הל' יח:

תורה אור השלם

1. דַבַּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרְאֵל וְאָמֶרְתְּ אֲלֹתֶם בִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ מושְבֹתַיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתַן במדבר טו. ב

הגהות הב"ח

(h) גם' כדברי האומר שירי הדם מעכני: (3) רש"י ד"ה כשהול לומר אל ארץ אם איתא וכו׳ הני נמי עבודה למ"ל וחיכם כתחילת נמחק: (ד) ד"ה מחלוקת דעיכוב שירים באיזהו מקומן בשיריים הפנימיים בחטלות הפנימיים הפנימיים

מוסף רש"י

בירוצי המדות. כשמודדין "ן וממלא כלי ביותר יש בו בירולין, ואם מיד מערה בכלי גדול נמלאו בירוליו בתוכו, ואם לאו נופל לארץ אשר תעשה על המזבח, וכתיב ביה השל מעשה ענ החומה, וכמיב ביה נסכים בעולת התמיד, בקרבן ליבור הוא דהוו אבל הימידים לא נתמייבו בנסכים אלא מביאת הארץ ואילך לאחר ירושה וישיבה: קרבו נסכים במדבר. לימיד, משקרבו ל**רכים** (קדושין לז:) **כשהוא אומר** אל ארץ מושבותיכם. ככל מקום קאמר, ובבמת יחיד הנוהגת בכל מושבות הכחוב מדבר, והאי דתליה בביאת הארץ, ה"ק עד עכשיו הייתם במשכו שהבמות נאסרו ועדיין לא הקרבתם נסכים אלא בבמות ליבור ומשתבואו לארד מנה בבנות ניבור ומשתבוחו נחוץ כל י"ד שנה שלא הוקבע משכן שילה והיו שוכנים בגלגל טרודים במלחמה וקי"ל שהותרו הבמות, בא כתוב זה ללמדנו כי תבואו אל סארץ ומהא במת יחיד מותרת אף יטתן ותוא כתם ימיד נחתו מן: היא מטעון נסכים (קידושין לז.): כשתמצא לומר. כשתקקק ותדע מילוי הדברים (ב"ם ה:): מלק בחוץ, כתיב אשר ישחע למעוטי מולק (לעיל קד.): למעוטי מולק (לעיל קד.): השוחט את העוף בפנים והעילה בחוץ פטור. על העלייתה, דלינו מתקבל נפנים

העלייתה, דאינו מחקבל בכ אלא מלוק (לעיל פה.):

להו יש שיעור למים ואי אפשר לומר כן דר״א על כרחין סבר אין שיעור אלא תרוייהו סברי אין שיעור ושלשת לוגין שבמדבר כל ארבעים שנה הילכך ביאת הארץ האמורה בפרשת דתנא קמא לאו דוקא כו: במה גדולה ובמה קפנה. יש מפרשים

דבמה גדולה קרי שעת איסור הבמות ובמה קטנה שעת היתר ופירוש הקונטרם עיקר דתרוייהו בחן היתר הבמות אלא דבמה גדולה היא במת ליבור ובמה קטנה היא במת יחיד ואע"ג דרבי ישמעאל אמר להטעינה נסכים לבמה גדולה ודריש מושבות לאחר ירושה וישיבה כדפירש בהונטרם וכדתניא בספרי ובפרק קמא דקדושין (דף לו.) ואו נאסרו הבמות שבאו כמו לשילה ומ"מ לו אף כשהותרו אחרי כן בנוב וגבעון מודה רבי ישמעאל

דבמת ליבור טעונה נסכים: לדברי רבי ישמעאל לא קרבו נסכים במדבר. נקלושין

(ג"ז שם) פירש בקונטרס דלכולי עלמא קרבו בקרבן ליבור ואיני יודע מי הזקיקו לכך ושמא משום דקתני בסיפרי אמר אחד מתלמידי רבי . בסיפרי ישמעאל בא הכתוב ללמדך על הנסכים שלא נתחייב יחיד על הנסכים אלא מביאתן לארך וזה לשון הקונטרם לפירש בקדושין (ג"ז שם:) ר' ישמעאל סבר לא קרבו נסכים במדבר ואף על גב דכתיב במילואים וזה אשר תעשה על המזבח וכחיב בה נסכים בעולת תמיד בקרבן ליבור הוא דהוי אבל היחידים לא נתחייבו בנסכים אלא מביאת הארץ לאחר ירושה וישיבה ורבי עקיבא סבר קרבו נסכים ליחיד במדבר: בי קאמר רבי נחמיה בשיריים הפנימיים. לעיל נפרק נ״ש (דף לט.) משמע דרבי נחמיה איירי בשיריים החילונים ושם פירשתי:

וכי תניא ההיא כשיריים החיצונים. ומה שהשיב לו איברים יוכיחו אע"ג דאיהו גופיה לא חייש בהאי טעמא אורחיה דתנא הכי כדפרישית בפרק התערובת (לעיל דף עו:) ח)

מעכבי כי קאמר רבי נחמיה בשיריים הפנימים כי אֹ תניא ההיא בשיריים החיצונים יוֹ (ורבי עקיבא לא ידע מאי קאמר רבי נחמיה הוא סבר רבי נחמיה שיריים חיצונים אמר . וקא מהדר ליה שיריים החיצונים ורבי נחמיה) לדבריו דר' עקיבא קאמר: ב'תני' יהמולק את העוף בפנים והעלה בחוץ חייב ימלק בחוץ והעלה בחוץ פטור ייהשוחט את העוף בפנים והעלה בחוץ פטור

שלף על שפת הכלי. ותרוייהו קדושת כלי בעו מיהו רבנן סברי בירולי מדות של לח נתקדשו ורבי אלעזר סבר לא נתקדשו וחוך כלי בעינן 🗈 ופלוגתא דתנאי היא במנחות (דף פת.): רבה בריה דרבא אמר. תנא קמא לא בעי קדושת כלי ובקרבו נסכים במדבר קמיפלגי לתנא קמא קרבו לרבי אלעזר בר"ש לא קרבו כדפרישית: ו**בפלוגסא דהני סנאי**. ר"א בר"ש [כרבי] דאמר אין נסכים בבמה קטנה הילכך לא אשכחן ניסוך בלא קידוש כלי ות"ק כרבנן ס"ל דאמרי יש נסכים בבמת יחיד ואשכחן ליה בלא כלי שרת: כי **הבאו**. בפרשת נסכים כתיב בשלח לך: להטעינה נסרים בבמה גדולה. בא הכתוב ללמדך שלא קרבו נסכים במדבר ומשבאו לארץ נתחייבו בהן ובבמת ליבור ולא בבמת יחיד: או אינו אלא בבמה קטנה. דאילו בבמה גדולה במדבר נמי קרבי ומיהו עד השתא במה קטנה לא הואי דכל מ' שנה נאסרו הבמות משהוקם המשכן וכשנכנסו לארץ הותרו בשנים שכיבשו וחילקו ובא הכתוב להטעינם נסכים לקדשי במת יחיד: כאו כשהוא אומר (ב) אשר אני נותן לכם כו': ורבי עקיבא אומר להטעינה נסכים לבמה קטנה. דאגדולה לא אילטריך דהא במדבר נמי קרבי: או אינו אלה לכמה גדולה. ואשמועינן קרא דלה קרבו נסכים במדבר: בכל מושבות. דהיינו במת יחיד דאילו במת ליבור 🖘 אינה אלא במקום אחד ור׳ ישמעאל משמע ליה מושבות לאחר ירושה וישיבה: **הנא ר׳ נחמיה**. במתני׳ כדברי האומר באיזהו מקומן (לעיל דף נב.) שירי הדם מעכבין בחטאת הילכך עבודה היא להתחייב עליה בחוץ כשאר זורק מקצח דמים: שירי מצוה הן. שאין מעכבין את הכפרה כדאמר באיזהו מקומן (שם) יכול יעכצנו תלמוד לומר ואת כל הדם 🖾 נתקו הכתוב ועשאו שירי מצוה: הקטר איברים ופדרים אין מעכבין את הכפרה 🤋 דאין כפרה אלא בדם: ואם איפא. דלרבי נחמיה מעכבין נימא ליה הני נמי (ג) כתחילת בין עבודה הן כשאר מתנות: מחלוקם. (ד) באיזהו מקומן

דעיכוב שירים: **בחטאות הפנימיות**. כל מתנותיהן מעכבות: **וכי תניא ההיא.** דאודי ליה רבי נחמיה דשירי מלוה הן בשירים החילונים ומודה רבי נחמיה בהו דהמקריבן בחוץ פטור: אי הכי. אמאי אהדר ליה הקטר איברים יוכיח נימא ליה כי אמרי כהו בפנימים ולא בחילונים ואת אמרת לי חיצונים: ה"ג אלא לדבריו דרבי עקיבא קא"ל. לדידי שירים מעכבין לדידך נמי דאמרת שירי מצוה הן הקטר איברים יוכיח: בותבי' מלק בחוץ. נבלה היא שאין מליקה אלא בפנים לפיכך פטור על העלאתו ועל מליקתו נמי פטור כדאמרן בריש פירקין (דף קו.) השוחט ולא המולק: השוחט את העוף בפנים. פסול ושוב אינו ראוי בפנים לפיכך פטור על העלאתו בחוץ. ואם תאמר והלא כל העולין

בחוץ נפסלין ביליאתן וכל 🗈 השוחט בחוץ פסול הוא וחייבין על העלאתו המם רחמנוא רבייה אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעינן:

נקרבו נסכים במדבר קמיפלגי. ותרוייהו אית להו יש שיעור למים יו בקרבן נסבים במדבר קא מיפלגי. פי׳ בקונטרס ותרוייהו אית וכי מלי טפי לא קדשינהו כלי. ותנא קמא דמחייב לא בעי בנסכים קדושת כלי לחייב עליהן בחוץ דקסבר קרבו נסכים באהל מועד

נסכים בשלח לך ללמדנו בא שבשבע של כיבוש החרץ ושבע של חילוק הארץ כשהיו בגלגל והותרו הבמות כדתנן בפרק בתרא (לקמן דף קיב:) תהא במה קטנה של כל יחיד טעונה נסכים דמשום במת ליבור לא אינטריך למימר ביאת הארץ דהא מן המדבר נתחייבו בכך וכיון דבמות יחיד טעונין נסכים והתם כלי שרת ליכא כדאמר בפרק בתרא (לקמן דף קיג.) בחוץ נמי מיחייב עלייהו בשעת איסור הבמות בלא קידוש כלי הואיל ובשעת היתר הבמות קריבין בלא קדושת כלי כדאמרן לעיל [קח:] במעלן על גבי סלע משום דהויא הקרבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות מיחייב עלה בשעת איסור דהא בפנים אם עלה לא ירד כדאמרן לעיל (דף פד:) מנין ליוצא אם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה. ור' אלעזר סבר לא קרבו נסכים במדבר וביאת הארץ האמור בנסכים לאחר ירושה וישיבה לאחר שקבעו משכן בשילה דו הוא דנתחייבו לפיכך הולרכה ביאת הארץ לכתוב ביו משום שכל ארבעים שנה שבמדבר לא קרבו במשכן ובא הכתוב לחייבו יו בשילה ובית עולמים ולא בשנות יחו הכיבוש והחילוק בבמות הקטנות הילכך לא קרבו נסכים בבמה קטנה שהיא יש שלא בכלי שרת ואי אסקינהו בשאין מוקדשין בחוץ לא מיחייב עלייהו והכי נמי אמרינן לקמן דמאן דבעי קדושת כלי בנסכים סבר לא קרבו נסכים במדבר: רבינה אמר בלמדין ניסוך המים כו'. ודכ"ע קרבו נסכים במדבר וביאת הארץ האמור בנסכים לבמה קטנה אתא וקרבו בבמה בלא קידוש כלי ומיהו בניסוך היין אשכחן בניסוך המים לא אשכחן דהא חובת ליבור הן ולא קרבו אלא בבמת ליבור בכלי שרת ובהא פליגי תנא קמא סבר למידין ניסוך המים מניסוך היין לחייב בחוץ ואפי׳ לא קדשו בכלי ורבי אלעזר סבר אין למידין וניסוך היין הוא דמתחייב בחוץ בלא כלי אבל ניסוך המים קדשו אין לא קדשו לא: מאי בינייהו. במאי פליגי: בירולי המדות. מה

 ע' לקמן קיח. ספרי שלח קי"ו, ב' ע' מנחות פח., ג' ירושי מגילה פ"א פי"א, ד') [לקמן קיח.] קידושין לו: ספרי שלח ק"ז, ה') יומל ס: [לעיל מב: נכ: מנחות טו:] ירוש׳ יומא פ״ה ה"ו, ו) לעיל פה., ו) לעיל ו., מ) [ד"ה אודו]

שינויי נוסחאות

א] 5"ל קמפלגי. וכן להלן נסמוך (*ש"ח). ל"ל רב פפא אמר כלי שרת מקדשין שלא מדעת איכא ביניהו מר סבר כלי שרת מקדשין שלא מדעת ואע"ג דלא מילאז לשם חג ומר סבר דלא מילאן לשם חג ומר סבר אין מקדשין אלא מדעת ואם מילאן לשום חג אין ואי לא לא רבינא (כ־"צ): ב] בריה דרב יצחק לל"ל (*ש"מ): ג] (""ל רבא יצחק לני"ל (ישינו) זין לילו רבא בריה דרבא (ני"צ וקי). ל"לו רבה בריה דרבא (ש"מ. וכיה ברשיי). ל"ל בספלי יל רב אחא בריה דרב איקא (ב"ש): דן ("ל במדבר (כי"צ וב"ש וכ"ה ברש"י): ה] נ"ל דתניא עולת במת יחיד הן ("ק דתניא עורת במת יחיד אינה טעונה נסכים (כתה"י). [ככי"מ וק' לימל במת]: ו] אינו אלא בבמה (כתה"י וביש. וביה ברש"י). [בכי"ל לבמה ככל סענין]: ז] מיכומ אל ארץ שנקן. זן מינות אל ארץ מושבותיכם וגוי נממק (ש״מ. כתה״ם: ז] מינת הרי נממק (ש״מ. כתה״ם: מ] הדם שהן סוף עבודה כל״ל (ש״מ. כתה״ ופרי״ד: ז] מני מחלת עבודה ופרייד): ין ן נמי מקמק עכודה (יניהו מיובקת כל (שיה, כתהיי ופריד): יאן נייל רכי (כייצ). ופריד): יאן נייל רכי (כייצ). וכ"ה כרש"י וכתוס': יבן ("ל א"ה נימא ליה כי אמרי אנא בפנימיים אלא לדבריו כו' (דיו רפ"ט וש"ח וש"מ. וכעי"ז בכי"ר וברש"י). נשחר כתה"י הנוסח למתוקן לפנינו [בלל התיבות שבסוגלים]. בכ"ל ולדבריו: יג] למים ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להן כל"ל מקדשין אלא הראור להן כל"ל (שיח): יד] בשילה ובבית (שיח): יד] בשילה ובלא עולמים הוא דנחתיבו ולא בשעת כיברש (שיח): מון 5"ל ליכתב (שיח): מון קרבו נסכים במשכן (כ"פ): יון לחייבן משטכן (כ"פ): יון לחייבן (כ"פ): יון לחייבן (כ"פ): יון ל"מייבן משימים (כ"פ): יון ל"מייבן משימים (כ"פ): יון ל"מייבן משימים (כ"פ): יון ל"מייבן ל"מייב בשעת: ימן שהיא בלא כלי שרת וכי אסקינהו בשאינן מקודשין בחוץ (*ש״מ): כ] נ״כ ומה שהוא בפנים בתוך הכלי אינו מתחייב עליו לפי שאין בו אינו מתחייב עליו לפי שאין בר שיעור. מל? ישן (ב־ש וחדים. [אֿ"ה נל? למג׳ לוגין בודאי נמקדשו גם לר״א, רק כוונמו על הבירוצין לבד דלא מימא ניקדשו מחמת שהן בתוך הכלין: באן צ״ל ה"ג כשהוא אומר כו' ור"ל דל"ג אל ארץ מושבותיכס, דלה לנ"ג, חל חלך מושבותיכם, דלמ דריש ליה מתושבותיכם רק מולכם (באה"מ): כב] ציבור לא היתה אלא ל"ל ("ש"מ): כב] הדם ישפוך נתקו (כי"פ): כר] 5"ל תחילת ("ש"מ): כה] אמרי אנא בפנימים (*ש"ח): בון אבוי לוכן (*ש"ח): בון כל"ק מוסוף ע"פ ס"י [ולפנינו הוא בתוס' דלעיל קי . ע"ב] וא"ת לת"ק דס"ל דלא בעי בנסכים קדושת כלי מאי בעי בנטכים קרושה כלי מאר שנא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל דקבלה בכלי חול לרבי פטור. וי"ל דלא דמי לקבלה בכלי חול בפנים וזרק בחוץ [דהתם] איז לנו לחייב מחמת דכשר בכמה הואיל וכבר נפסל בפנים בכמה הואיל וכבר נפסל כפנים בכמה הואיל וכבר נפסל כפנים בחוץ בכלי חול דלא נפסלו בפנים סק"ד: כח] דתרויהו בשעת היתר כולל"ל (באה"מ): כשן ל"ל כשבאו (באה"מ):